

บทที่ 13

การค้าภายในประเทศ

1. การพัฒนาขบวนการค้า

1.1 กำเนิดของตลาดสังคมนิยมที่เป็นเอกภาพ (a Unified Socialist Market) ไม่นานภายหลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนในปี 1949 กระทรวงการค้าได้ถูกตั้งขึ้นภายใต้สภาแห่งรัฐบาลของรัฐบาลประชาชนส่วนกลาง หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายก็คือการบริหารการค้าภายในประเทศและการค้าต่างประเทศ ประเทศได้ถูกแบ่งออกเป็น 6 ภูมิภาคที่สำคัญ คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จีนภาคเหนือ จีนภาคตะวันออก จีนภาคกลาง-ภาคใต้ ภาคตะวันตกเฉียงใต้ และภาคตะวันตกเฉียงเหนือ แผนกการค้าต่าง ๆ (trade departments) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในแต่ละภูมิภาคเหล่านี้ สำนักงานการค้า (commercial bureaus) ถูกตั้งขึ้นในมณฑล เทศบาลมหานคร และภูมิภาคปกครองตนเอง และฝ่ายอุตสาหกรรมและการค้า (industrial and commercial sections) ได้ถูกตั้งขึ้นในจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ

ต้นทศวรรษ 1950 บริษัทแห่งชาติพิเศษ (specialized national corporations) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการการค้าภายในประเทศเกี่ยวกับเครื่องบริโภค ผ้าและผ้าฝ้าย สินค้าทั่วไป เกลือ ถ่านหิน วัสดุก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์พิเศษของภูมิภาคต่าง ๆ ปิโตรเลียมและเครื่องมือทางอุตสาหกรรม รวมทั้งการนำเข้าและการส่งออกผลิตภัณฑ์จากสัตว์ น้ำมันและไขมัน ชา ไหม และผลผลิตแร่ธาตุต่าง ๆ สาขาที่ตรงกันได้ถูกจัดตั้งขึ้นในภูมิภาคที่สำคัญ มณฑล เทศบาล-มหานคร ภูมิภาคปกครองตนเอง จังหวัดและอำเภอ การเป็นตัวแทนทางธุรกิจ (business agencies) สำหรับการซื้อ การขายส่งและการขายปลีกสินค้า ภัตตาคาร ร้านค้าบริการ และหน่วยการผลิตและการแปรรูปต่าง ๆ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนส่วนใหญ่

ในช่วงปีต่อ ๆ มาโครงสร้างนี้ได้ถูกขยายออกไป และเมื่อสิ้นปี 1952 จำนวนบริษัท และวิสาหกิจการค้าในประเทศได้เพิ่มขึ้นจาก 8,000 ในปี 1950 เป็นกว่า 32,000 กิจการ จำนวนสมาชิกคณะทำงานร่วมกันได้เพิ่มจาก 230,000 คน เป็น 570,000 คน [Hu Genkang and Others,

1984, p. 308.] ข่ายงานทั้งประเทศขององค์กรค้าของรัฐได้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการผลิตทางอุตสาหกรรมและการเกษตร ในการทำลายการเก็งกำไรและการถือโอกาสค้ากำไร ในการทำให้การควบคุมตลาดแข็งแกร่ง และในการประกันอุปทานสิ่งจำเป็นพื้นฐาน

ระหว่างช่วงแผนห้าปีฉบับแรก (1953—1957) รัฐได้เพิ่มการก่อตั้งองค์การการค้าขึ้น การเป็นตัวแทนฝ่ายบริหารที่แยกออกไป (separate administrative agencies) ได้ถูกก่อตั้งขึ้น รวมถึงกระทรวงการค้า กระทรวงการค้าต่างประเทศ กระทรวงอาหาร กระทรวงการบริการในเมือง และสหพันธ์สหกรณ์อุปทานและการตลาดแห่งประเทศไทย (All-China Federation of Supply and Marketing Cooperatives)

ในขณะเดียวกันการเป็นตัวแทนระดับแรก (first-level agencies) ได้ถูกตั้งขึ้นในเขตการผลิตสินค้าที่สำคัญภายใต้การนำเพียงผู้เดียวของบริษัทแห่งชาติ การเป็นตัวแทนเหล่านี้ ได้แก่ วิสาหกิจขนาดใหญ่ที่ทำการขายส่งสินค้าอุตสาหกรรมในเซี่ยงไฮ้ เทียนสิน กวางโจว และเมืองอุตสาหกรรมใหญ่อื่น ๆ การเป็นตัวแทนระดับที่ 2 ได้แก่วิสาหกิจขายส่งขนาดกลาง ได้ถูกตั้งขึ้นตามแนวเส้นปักปันเขตระหว่างเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ และอยู่ภายใต้ผู้มีอำนาจในมณฑล เทศบาลมหานคร และภูมิภาคปกครองตนเอง การเป็นตัวแทนระดับที่ 3 ถูกจัดตั้งขึ้นในแหล่งอำเภอด้วยจุดมุ่งหมายของการปรับปรุงอุปทานสินค้าแก่เขตชนบท การเป็นตัวแทนขายส่งเหล่านี้ได้ทำให้ฐานะการค้าของรัฐแข็งแกร่งขึ้น

การค้าของสหกรณ์ได้ก้าวหน้าไปด้วยการส่งเสริมจากการค้าของรัฐ ไม่นานภายหลังปี 1949 สภาของรัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานบริหารของกิจการสหกรณ์ขึ้นเพื่อชี้แนะและสนับสนุนการพัฒนาสหกรณ์ สหพันธ์สหกรณ์แห่งประเทศไทยได้ถูกจัดตั้งขึ้นในเดือนกรกฎาคม 1950 และสมาคมสหกรณ์ต่าง ๆ ก็ได้ถูกจัดตั้งขึ้นตรงกับเขตบริหาร ระหว่างปี 1950—สิ้นปี 1952 จำนวนสหกรณ์ในการค้าได้เพิ่มขึ้นจาก 44,000 เป็น 112,000 สหกรณ์ และคณะทำงานร่วมกันของสหกรณ์เพิ่มจาก 200,000 เป็น 820,000 คน วิสาหกิจสหกรณ์ได้จัดตั้งข่ายงานที่เป็นอิสระตลอดทั่วประเทศ

การขยายตัวของการค้าของรัฐและการค้าของสหกรณ์ ได้ส่งเสริมการแปลงรูปเป็นสังคมนิยมของการค้าโดยเอกชน ในปี 1953 รัฐได้ใช้ข้อจำกัดที่เข้มงวดต่อผู้ขายส่งเอกชน และได้ค่อย ๆ เข้าแทนที่พวกเขา รัฐได้จำกัดขอบเขตของกิจกรรมของพวกเขาโดยการเพิ่มการสั่งซื้อโดยตรงกับวิสาหกิจการแปรรูปและการผลิตของเอกชน และการจัดซื้อผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกละเอียดมากขึ้น รัฐได้ผูกขาดการซื้อและการขายธัญพืช พืชผลที่ให้น้ำมัน ผ้ายและผ้าฝ้าย

ถึงปี 1954 บริษัทของรัฐได้เข้ารับทำต่อธุรกิจส่วนใหญ่ซึ่งแต่เดิมจัดการโดยผู้ขายส่งเอกชน ในจำนวนปริมาตรรวมของธุรกิจการขายส่ง ปรากฏว่าบริษัทของรัฐและสหกรณ์ได้เข้าจัดการ 89.8% และธุรกิจเอกชนเพียง 10.2% ถึงสิ้นปี 1955 การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมของวิสาหกิจขายส่งของเอกชนก็สำเร็จสมบูรณ์

ผู้ขายปลีกเอกชนโดยทั่วไปถูกแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ นายทุนพ่อค้า (merchant capitalists) และพ่อค้าย่อยและพ่อค้าเร่ (small traders and pedlars) การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมของพวกเขาแรกถูกทำให้สำเร็จลงโดยอาศัยรูปแบบต่าง ๆ ของรัฐนายทุน (state capitalism) เริ่มต้นรัฐได้ขายสินค้าให้แก่ธุรกิจเอกชนและทำให้พวกเขาเป็นผู้ขายปลีกหรือตัวแทนนายหน้าของรัฐ และแล้วพวกเขาก็ค่อย ๆ ตกอยู่ภายใต้การจัดการร่วมรัฐ-เอกชน ถึงปี 1955 ประมาณ $\frac{1}{4}$ ของผู้ขายปลีกเอกชน ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ขายปลีกหรือตัวแทนนายหน้าสำหรับรัฐ

ต้นปี 1956 การค้าเอกชนได้ถูกเปลี่ยนไป เป็นการดำเนินการร่วมรัฐ-เอกชนท่ามกลางกระแสที่สูงขึ้นในการแปลงรูปเป็นสังคมนิยม พวกพ่อค้าย่อยและพ่อค้าเร่ได้เข้าร่วมสหกรณ์ ประมาณ 15% ของพวกเขายอมให้ธุรกิจของตนอยู่ภายใต้การดำเนินการร่วมรัฐ-เอกชน และได้เริ่มที่จะยอมรับดอกเบี้ยจำนวนคงที่จากเงินทุนของพวกเขา 25% ได้ร่วมกันจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ และ 60% ได้เข้าร่วมกลุ่มสหกรณ์ต่าง ๆ

ถึงปี 1957 การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมสำเร็จลงโดยพื้นฐาน ตลาดสังคมนิยมที่รวมกันเป็นเอกภาพ ก็ได้เกิดขึ้นในจีนด้วยการที่การค้าของรัฐเป็นเสาหลักสำคัญ การค้าของสหกรณ์เป็นผู้ช่วยเหลือการค้าของรัฐ และวิสาหกิจร่วมรัฐ-เอกชน ธุรกิจส่วนบุคคลและตลาดในชนบท มีฐานะเป็นเครื่องประกอบที่จำเป็น ในปี 1957 มีกิจการค้า 2.37 ล้านกิจการในประเทศทำการจ้างงาน 8,308,000 คน ในจำนวนเหล่านี้ วิสาหกิจการค้าของรัฐ (รวมถึงสหกรณ์อุปทานและการตลาด) ได้ทำการจ้าง 3,624,000 คน หรือ 43.6% ร้านสหกรณ์และกลุ่มสหกรณ์ได้ทำการจ้าง 2,751,000 คน หรือ 33.1% ร้านค้าร่วมรัฐ-เอกชนได้ทำการจ้าง 1,229,000 คน หรือ 14.8% และธุรกิจส่วนบุคคลได้ทำการจ้าง 704,000 คน หรือ 8.5% ปริมาตรของการขายปลีกได้สูงถึง 47.42 พันล้านหยวนในปี 1957 ในจำนวนนี้วิสาหกิจของรัฐนับได้ 29.45 พันล้านหยวนหรือ 62.1% ร้านค้าและกลุ่มสหกรณ์ และร้านค้าร่วมรัฐ-เอกชน นับได้ 15.12 พันล้านหยวน หรือ 31.9% และธุรกิจส่วนบุคคลนับได้ 2.85 พันล้านหยวน หรือ 6% [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 310.]

โครงสร้างการค้านี้, ซึ่งในสาขาเศรษฐกิจหลาย ๆ สาขาที่เป็นอยู่เวลานี้, ได้มีข่ายงานของร้านค้าที่ขยายกว้างและมีแนวทางการทำธุรกิจที่ยืดหยุ่นได้ มันได้ช่วยส่งเสริม

การผลิต ประกันอุปทานการตลาด ช่วยให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนในการซื้อและการขาย และปรับปรุงการจัดการให้ดีขึ้น

ปัจจุบันลักษณะขั้นพื้นฐานของตลาดสังคมนิยมที่เป็นเอกภาพค่อนข้างชัดเจน ตลาดขึ้นอยู่กับกรรมสิทธิ์ส่วนรวมในปัจจุบันการผลิตและรวมสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าไว้ :—
วิสาหกิจการค้าของรัฐที่เป็นของมวลชนทั้งปวง วิสาหกิจการค้าที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมหมู่ของประชาชนทำงาน และธุรกิจส่วนบุคคล ด้วยเหตุนี้อุปทานและการซื้อสินค้าสำคัญจึงถูกวางแผน ในขณะที่สมดุลก็ยังคงไว้ระหว่างการจัดหาสินค้าและอำนาจซื้อสินค้า ในขณะที่เดียวกันกลไกตลาดมีบทบาทช่วยเสริมภายใต้การชี้นำของการวางแผน ตลาดจำเริญเติบโตด้วยการเพิ่มขึ้นของการผลิตและการปรับปรุงในมาตรฐานการครองชีพของประชาชน

1.2 ระดับที่แตกต่างกันของการควบคุมสินค้า ระหว่างช่วงปี 1958—1960 รัฐได้ดำเนินการปฏิรูปที่สำคัญและได้สร้างระบบที่เรียกว่า “unified planning and differentiated control” โดยคำนึงถึงการให้รัฐบาลท้องถิ่นได้มีความริเริ่มมากขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจ

สินค้าต่าง ๆ ได้ถูกจัดประเภทและถูกควบคุม ณ ระดับที่แตกต่างกัน ในเดือนกุมภาพันธ์ 1959 สภาแห่งรัฐได้อนุมัติ a “Method of Differentiated Control of Commodities” ซึ่งได้ถูกกำหนดร่วมกันโดยกระทรวงการค้า กระทรวงอาหาร กระทรวงการค้าต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงผลผลิตที่เกี่ยวกับน้ำ และกระทรวงอุตสาหกรรมเบา สินค้าต่าง ๆ ได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท และถูกควบคุม ณ ระดับที่แตกต่างกันดังนี้ [Hu Geng kang and Others, 1984, pp. 311 – 312.]

ประเภทที่ 1 รวมถึงสินค้าสำคัญ 38 ชนิด อาทิเช่น ธัญพืช น้ำมันปรุงอาหาร ผ้ายและผ้าฝ้าย ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของชาติและอาชีพของประชาชน โควตาทั้งหมดที่เกี่ยวกับการซื้อ การขาย การจัดสรร การนำเข้าและส่งออก และการเก็บรักษาไว้ของสินค้าเหล่านี้ ถูกกำหนดและถูกควบคุมโดยสภาแห่งรัฐ

ประเภทที่ 2 รวมถึงสินค้า 293 ชนิดซึ่งจำต้องถูกจำหน่ายตามแผนหรือถูกเก็บไว้เพื่อการส่งออก สินค้าประเภทนี้รวมถึงรายการต่าง ๆ อาทิ เนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อแกะ ไข่ ยาสูบ ไวน์และเหล้า ปุยเคมี ยาฆ่าแมลง ผ้าขนสัตว์ ผ้าห่มขนสัตว์ รถจักรยาน จักรเย็บผ้า และนาฬิกาข้อมือ สภาแห่งรัฐได้คิดนโยบายเกี่ยวกับอุปทานของสินค้าเหล่านี้ และได้จัดการทั้งหมดในการจำหน่าย ดังนั้นการขาดแคลนหรือการมีส่วนเกินจึงถูกขจัดโดยการโอน

ประเภทที่ 3 รวมถึงสินค้าทั้งหมดที่ไม่ได้อยู่ใน 2 ประเภทแรก สินค้าเหล่านี้ถูกควบคุมโดยรัฐบาลท้องถิ่น สินค้าประเภทที่ 3 นี้ได้รวมถึงขอบเขตที่กว้างของผลผลิตต่าง ๆ และรายการก็เปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ มณฑล เทศบาลมหานคร และภูมิภาคปกครองตนเองสามารถรับเอาวิธีการต่าง ๆ ของการควบคุมที่แตกต่างสำหรับสินค้าเหล่านี้มาใช้ โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ของท้องถิ่นโดยเฉพาะ

วิธีการควบคุมที่แตกต่างกันนี้เป็นการตัดสินใจนโยบายที่สำคัญ นับตั้งแต่ปี 1959 ถึงแม้ว่าแผนการต่าง ๆ ได้ทำการจัดประเภทใหม่สำหรับสินค้าบางอย่าง อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในเงื่อนไขสำหรับการจัดหาและการตลาด แต่หลักการของการจัดประเภทและการควบคุมที่แตกต่างกันก็ยังคงถูกใช้เป็นฐานสำหรับการกำหนดไม่ว่าสินค้าเหล่านี้ถูกรวมอยู่ในแผนของรัฐหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งเป็นฐานสำหรับการให้อำนาจกำหนดราคา

1.3 การพัฒนาต่าง ๆ ในปัจจุบัน การค้าภายในประเทศของจีนได้พัฒนาไปในแนวทางที่วกเวียนไปมา ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของแนวความคิดของพวกฝ่ายซ้ายหัวรุนแรง ระหว่างช่วง 10 ปีที่ยุงเหยิงของ “การปฏิวัติวัฒนธรรม” (1966–1976) สถาบันการค้าของรัฐได้ถูกทำให้คลาดเคลื่อนอันนำไปสู่ความสับสนในการจัดการ สินค้าทั้งหมดซึ่งได้รวมอยู่ในแผนต่าง ๆ ของกระทรวงการค้า ยกเว้นธัญพืช ฝ้าย น้ำมันปรุงอาหาร ผ้าฝ้ายและปิโตรเลียมซึ่งปกติอยู่ภายใต้การควบคุมผูกขาดของรัฐ ขณะนี้ได้มาอยู่ภายใต้แผนการจัดหาและการจัดสรรแทนที่แผนการจำหน่ายสินค้าตามปกติ การยกเลิกแผนการจำหน่ายได้ก่อให้เกิดผลในสถานการณ์กึ่งอนาธิปไตย ซึ่งแต่ละบริษัทได้ปฏิบัติการในแนวทางของตน ในขณะที่เดียวกันร้านสหกรณ์และกลุ่มสหกรณ์ก็ถูกบีบให้ต้องกลายเป็นร้านค้าที่ดำเนินการโดยรัฐ และตลาดเสรีในเขตเมืองและในชนบทก็ถูกปิดลง เหล่านี้เป็นสาเหตุนำมาซึ่งความยุ่งยากมากมายในการผลิต การจำหน่ายสินค้าและชีวิตของประชาชน

ภายหลังสิ้นสุดการปฏิวัติวัฒนธรรมในเดือนตุลาคม 1976 เศรษฐกิจของชาติก็ได้ฟื้นคืนชีพและได้พัฒนาไปเช่นเดียวกับการค้า หลักการ นโยบาย ข้อบังคับต่าง ๆ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งได้พิสูจน์ว่ามีประสิทธิผลในอดีตได้ค่อย ๆ ถูกฟื้นฟูขึ้นมา หน่วยงานที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาใหม่อีกครั้งคือ สหพันธ์สหกรณ์อุปทานและการตลาดของจีน การจัดการทั่วไปสำหรับอุตสาหกรรมและการค้า (General Administration for Industry and Commerce) และกระทรวงอาหาร ตามมาด้วยการจัดตั้ง a General Bureau of Aquatic Products และ a General Bureau of Pharmaceuticals ซึ่งทั้ง 2 นี้ได้รวมเอาการผลิตเข้ากับการตลาด

แผนการค้าต่าง ๆ ในทุกระดับ ค่อย ๆ ได้รับอำนาจส่วนหนึ่งซึ่งได้ถูกผลักไสอย่างไม่เหมาะสมไปให้แก่ระดับที่ต่ำกว่ากลับคืนมา ถึงสิ้นปี 1978 มากกว่า 30 first-level purchasing and supply agencies ได้ถูกโอนกลับไปให้กระทรวงการค้า และส่วนใหญ่ของเอเยนซีระดับ 2 ตกอยู่ภายใต้การบริหารของมณฑล เทศบาลมหานคร และภูมิภาคปกครองตนเองอีกครั้งหนึ่ง การจัดการได้ถูกปรับปรุงเช่นกัน

ในเดือนธันวาคม 1978 ที่ประชุมครบองค์ครั้งที่ 3 ของคณะกรรมการกลางชุดที่ 11 ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้ตัดสินใจเปลี่ยนจุดรวมงานของพรรคไปยังการพัฒนาสังคมนิยมให้ทันสมัย ต่อมาเมื่อคำนึงถึงความไม่สมดุลอย่างร้ายแรงระหว่างสาขาที่สำคัญ ๆ ของเศรษฐกิจของชาติ คณะกรรมการกลางของพรรคและสภาแห่งรัฐได้ตัดสินใจใช้นโยบายเศรษฐกิจการปรับเปลี่ยน ปฏิรูป ปรับแก้และปรับปรุง (economic policy of readjustment, reform, consolidation and improvement) การปฏิรูปต่าง ๆ ได้เริ่มดำเนินการในแผนการค้าในแนวทางเดียวกับนโยบายนี้ วิสาหกิจที่เป็นกรรมสิทธิ์ร่วมหมู่ของประชาชนทำงาน รวมทั้งร้านค้าและธุรกิจที่ดำเนินการโดยส่วนบุคคลได้ฟื้นคืนชีพและก้าวหน้าไป งานแสดงสินค้าในหมู่บ้านและเมืองต่าง ๆ กำลังเป็นธุรกิจที่คั่งงอกขึ้น และตลาดก็กำลังเติบโต

2. สาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ของการค้าภายในประเทศ

นับตั้งแต่ปี 1980 การค้าภายในประเทศประกอบด้วยแผนกและวิสาหกิจการค้าต่าง ๆ ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของประชาชนทั้งหมด วิสาหกิจที่เป็นกรรมสิทธิ์ร่วมหมู่ของประชาชนผู้ทำงานและเอกชนที่ทำธุรกิจของตนเอง แผนกและวิสาหกิจการค้าของรัฐแบ่งออกได้เป็น 3 ข่ายงานด้วยกันคือ (1) กระทรวงการค้า (2) กระทรวงอาหาร และ (3) สหพันธ์สหกรณ์อุปทานและการตลาดแห่งประเทศจีน ข่ายงานเหล่านี้ได้ผูกเข้าคู่กันกับสำนักงานกลางของการปรุงยา สำนักงานกลางของผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับน้ำ ตัวแทนการจำหน่ายสำหรับแผนกอุตสาหกรรม สำนักพิมพ์ซินหัว เป็นต้น องค์การเหล่านี้ทำการซื้อและขายภายใต้การชี้นำของแผนของรัฐ ในขณะที่เดียวกันก็ทำการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ของกลไกตลาดในฐานะเป็นเครื่องช่วยสนับสนุน

2.1 วิสาหกิจที่เป็นกรรมสิทธิ์ของประชาชนทั้งหมด ประกอบด้วยหน่วยงานเหล่านี้คือ [Hu Gengkang and Others, 1984, pp. 315 – 318.]

2.1.1 กระทรวงการค้า ส่วนใหญ่กระทรวงเกี่ยวข้องกับการค้าในเมืองต่าง ๆ รวมทั้งภัตตาคาร กิจการบริการ เครื่องบริโภคที่มีใช้อาหาร สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ประจำวัน และปัจจัยการผลิตบางอย่าง ในแต่ละมณฑล เทศบาลมหานคร หรือภูมิภาคปกครองตนเอง

จะมีสำนักงานการค้า (a commercial bureau) 1 แห่ง รวมทั้งสำนักงานการค้า 1 แห่งในทุก ๆ เมืองและอำเภอ ภายในกระทรวงการค้ามีแผนกพิเศษหรือบริษัทแห่งชาติ ซึ่งทำการซื้อขายสินค้าประเภทพิเศษ อาทิ เครื่องบริโภค น้ำตาล ยาสูบ ไวน์และเหล้า สิ่งทอ สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ประจำวัน เชื้อเพลิง เครื่องโลหะ เคมีภัณฑ์ และเครื่องมือสื่อสารและเครื่องใช้ไฟฟ้า มีตัวแทนขายส่งระดับที่ 1 ในเซี่ยงไฮ้ เทียนสิน และเมืองอื่น ๆ ซึ่งอยู่ภายใต้การนำร่วมของสำนักงานการค้าของท้องถิ่นและแผนกพิเศษของกระทรวงการค้า ในแต่ละมณฑล เทศบาล-มหานคร และภูมิภาคปกครองตนเอง มีบริษัทพิเศษ ทำการซื้อขายสินค้าประเภทที่กล่าวแล้วข้างต้น บริษัทเหล่านี้ทำการขึ้นตัวแทนขายส่งระดับที่ 2 และ 3 และร้านค้าปลีกจำนวนมาก ข่ายงานของตัวแทนและแผนกต่าง ๆ ภายใต้กระทรวงการค้าก็คือหลักสำคัญของการค้าของรัฐ และการซื้อขายของมันนับได้กว่าครึ่งหนึ่งของเงินที่เก็บได้จากธุรกิจทั้งหมดของชาติ

2.1.2 กระทรวงอาหาร รับผิดชอบในการซื้อ การแปรรูปและการจำหน่ายรัฐพืช น้ำมันพืชและน้ำมัน (fats) แผนกการจัดการถูกจัดตั้งขึ้นในทุก ๆ ระดับ มีสำนักงานอยู่ในทุกคอมมูนประชาชนและร้านค้าอยู่ในทุกชุมชนในเมือง ร้านค้าซึ่งขายเครื่องบริโภคที่มีโซอาหารสำคัญ ยังทำการขายปลีกน้ำมันพืชที่บริโภคได้ด้วย และรับเอาอุปทานของตนจากวิสาหกิจรัฐพืชและน้ำมัน

2.1.3 สหพันธ์สหกรณ์อุปทานและการตลาดแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่รับผิดชอบการค้าในชนบท ข่ายงานนี้ทำการซื้อขายฝ้าย ป่านปอ รังไหมดิบ ไหม ชา สินค้าพิเศษพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลไม้ ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และปัจจัยการผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ นอกจากนี้ยังทำการขายปลีกสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ประจำวันในเขตชนบท ในทุกคอมมูนประชาชนในชนบทจะมีสหกรณ์อุปทานและการตลาดของท้องถิ่น 1 แห่ง หรือสาขา 1 แห่ง สหกรณ์นี้ซื้อผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลักย่อย และขายสินค้าอุตสาหกรรมและเครื่องมือฟาร์มจัดเป็นหลักสำคัญของการค้าในชนบท

2.1.4 สำนักงานการปรุ่ยกลาง (General Bureau of Pharmaceuticals) นอกจากทำการตรวจตราดูแลการผลิตยาและเครื่องมือแพทย์แล้ว สำนักงานยังบัญชางาน China Pharmaceuticals Corporation และ China Herbal Medicine Corporation บริษัทเหล่านี้ทำการขายส่งและขายปลีกยาต่างประเทศ ยาจีนโบราณ และเครื่องมือแพทย์ แต่ละบริษัทมีข่ายงานทั่วประเทศของตัวแทนที่คล้ายกับข่ายงานภายใต้กระทรวงการค้า การได้มาซึ่งสมุนไพรทำยา และการขายปลีกยาในเขตชนบทกระทำผ่านสหกรณ์อุปทานและการตลาดส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ห้างสรรพสินค้าและร้านค้าทั่วไปจำนวนมากในเมืองต่าง ๆ ก็ทำหน้าที่เป็นช่องทางขายปลีกยาด้วย และทั้ง 2 ได้รับอุปทานของตนจากบริษัททั้ง 2 ที่กล่าวแล้วข้างต้น

2.1.5 สำนักงานกลางของผลิตภัณฑ์ในน้ำ (General Bureau of Aquatic Products) นอกจากบัญชีงานการผสมพันธุ์และการประมงสัตว์น้ำแล้ว สำนักงานยังมีตัวแทนการจัดซื้อ และการจำหน่ายจำนวนหนึ่งซึ่งรับผิดชอบในการจัดหาและขายส่งผลิตภัณฑ์ในน้ำต่าง ๆ สำนักงานดำเนินกิจการร้านขายปลีกในจำนวนที่จำกัด และขายผลิตภัณฑ์ในน้ำส่วนใหญ่ผ่านร้านค้าเครื่องบริโภคที่มีโชอาหารสำคัญ และสหกรณ์อุปทานและการตลาดส่วนท้องถิ่น

2.1.6 สำนักงานการพิมพ์ (Bureau of Publications) ร้านหนังสือซินหัวซึ่งถูกบัญชา งานโดยสำนักงานการพิมพ์ มีสาขาตลอดทั่วประเทศซึ่งทำการซื้อขายหนังสือและวารสาร ต่าง ๆ สำนักงานอุปทานหนังสือและวารสารเหล่านี้ให้แก่เขตชนบทผ่านสหกรณ์อุปทานและการตลาดส่วนท้องถิ่น ในจีนปกติแล้ว การบอกรับหนังสือและวารสารทำผ่านที่ทำการไปรษณีย์ มีจำนวนน้อยก็ถูกขายโดย individual issues ในสาขาท้องถิ่นของร้านหนังสือซินหัว

2.1.7 ตัวแทนการตลาดของแผนกอุตสาหกรรม นับแต่ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน การจำหน่ายเกลือที่ใช้ในอุตสาหกรรมและเกลือประกอบอาหารถูกซื้อขายโดยบริษัทเกลือ แห่งประเทศจีน (China Salt Corporation) ซึ่งบัญชางานโดยฝ่ายที่มีอำนาจในอุตสาหกรรมเกลือ การขายปลีกเกลือปรุงอาหารทำโดยร้านเครื่องบริโภคที่มีโชอาหารสำคัญในเมืองต่าง ๆ และโดยสหกรณ์อุปทานและการตลาดในเขตชนบท อุตสาหกรรมอื่น ๆ และโรงงานจำนวนมากมี หน่วยงานขายของตนเอง (สำนักงานจัดสรร, สำนักงานอุปทานและการตลาด ร้านขายปลีก สำหรับการทดลองขายผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เป็นต้น) เพื่อส่งเสริมการขายผลผลิตของตนเอง ด้วยการนำเอาวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอุตสาหกรรมอาจขายสิ่งที่ตนผลิตได้มากกว่าโควตาที่วางแผนไว้ มาใช้เมื่อไม่นานนี้ ทำให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้ขยายธุรกิจการขายของตน และได้เปิดช่องทางการขายได้มากขึ้น

2.1.8 สำนักงานกลางของอุปทานต่าง ๆ (General Bureau of Supplies) ปัจจัยการผลิต ที่สำคัญที่สุดของจีนจำนวนมากถูกจัดสรรโดยตรงให้แก่แผนกและวิสาหกิจการผลิตต่าง ๆ โดย สำนักงานกลางของอุปทานต่าง ๆ ตามแผนของรัฐ หลักเกณฑ์ที่ว่าปัจจัยการผลิตไม่ใช่สินค้า เมื่อไม่นานนี้ ได้ถูกปฏิเสศในทางปฏิบัติ และปัจจัยเหล่านี้บางอย่างกำลังถูกขายในฐานะเป็น สินค้า ด้วยเหตุนี้ สินค้าทุนจึงค่อย ๆ เข้าสู่วงของการจำหน่ายสินค้า

2.1.9 ตัวแทนการค้าอื่น ๆ ตัวแทนเหล่านี้รวมถึงศูนย์บริการต่าง ๆ ของกองทัพ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดย General Logistics Department ของกองทัพปลดปล่อยของประชาชนจีน ใน หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพหรือกองทหารประจำการ ตัวแทนเหล่านี้ขายสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน แก่ผู้บังคับบัญชาของ PLA บุคลากรทหาร และครอบครัวของพวกเขา กระทรวงรถไฟดำเนิน

กิจการรถเข็นขายนครไฟฟ้า และร้านขายอาหารแก่ผู้โดยสาร หรือทำการขายสินค้าให้แก่เจ้าหน้าที่รถไฟและครอบครัวของพวกเขา และยังมีร้านค้าอีกมากที่ดำเนินงานโดยวิสาหกิจเหมืองแร่และอุตสาหกรรมที่อยู่ห่างไกลจากเขตในเมือง สถานที่และบุคลากรโดยทั่วไปถูกจัดหาให้โดยเหมืองแร่หรือโรงงาน ในขณะที่เงินกองทุนและสินค้าได้มาจากแผนกการค้า

2.2 วิสาหกิจที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมหมู่ วิสาหกิจที่เป็นของกรรมสิทธิ์รวมหมู่แบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ที่สำคัญที่สุดได้ก่อร่างขึ้นมาจากอดีตร้านสหกรณ์และกลุ่มสหกรณ์ เมื่อไม่นานนี้วิสาหกิจใหม่ ๆ จำนวนมากได้ปรากฏขึ้น บางแห่งถูกตั้งขึ้นโดยวิสาหกิจอุตสาหกรรมและการค้าที่เป็นของรัฐ เพื่อจัดหางานให้แก่บุตรของพวกกลุ่มคณะทำงานของตน บางแห่งได้สถานที่ตั้งและได้เงินจากชุมชนใกล้เคียง บางแห่งเคยเป็นร้านค้าหรือร้านนายหน้าที่ดำเนินงานโดยคอมมูนประชาชนหรือกองการผลิตใหญ่ในชนบท และเพียง 2-3 แห่งได้ถูกตั้งขึ้นโดยกลุ่มประชาชนที่ทำการรวมเงินกองทุนของพวกเขาเข้าด้วยกัน ถึงสิ้นปี 1980 ได้มีร้านค้ารวมหมู่ ภัตตาคาร และร้านบริการในเมืองและหมู่บ้าน จำนวน 801,000 แห่ง เพิ่มจากปี 1979 ถึง 14.6% วิสาหกิจเหล่านี้ได้จ้างงานจำนวน 3,567,000 คน เพิ่มกว่าปี 1979 ถึง 20.8% [Hu Gengkang and other, 1984, p. 318.] ด้วยเหตุนี้จึงค่อย ๆ กลายเป็นพลังการค้าที่สำคัญ

2.3 การค้าของเอกชน ภายใต้อิทธิพลของแนวความคิดของพวกฝ่ายซ้ายหัวรุนแรงการค้าของเอกชนในจีนเกือบทั้งหมดถูกกำจัดออกไปจากวงของการจำหน่ายสินค้าภายหลังปี 1958 ถึงปี 1975 จำนวนประชาชนที่ได้ทำธุรกิจที่จัดการเป็นส่วนตัวได้ลดน้อยลงเหลือมากกว่า 80,000 คนเพียงเล็กน้อย แต่เมื่อไม่นานนี้จำนวนได้ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็น 300,000 คนในปี 1979 และ 900,000 คน ในปี 1980 [Hu Gengkang, 1984, p. 319]

2.4 ตลาดเสรี เป็นตลาดที่ซึ่งพวกชาวนาจีนแลกเปลี่ยนสินค้าจำนวนน้อยที่พวกเขาผลิตได้กับสินค้าจำนวนน้อยที่พวกเขาต้องการ ความจำเรี่ยเติบโตของตลาดเสรีนี้เป็นผลที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ของพวกชาวนาที่มีที่ดินแปลงเล็กเพื่อใช้ส่วนตัว และทำการประกอบอาชีพปลีกละเลาะของครัวเรือน หลังปี 1976 ตลาดเสรีได้ฟื้นตัวและขยายตัวอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการผลิตการเกษตรและการผลิตงานปลีกละเลาะและทำให้เศรษฐกิจในชนบทคล่องขึ้น ได้ช่วยเพิ่มรายได้ของสมาชิกคอมมูนและเพิ่มทุนอุปทานเครื่องบริโภคที่มีอาหารสำคัญให้แก่เมืองและนครต่าง ๆ ในปี 1980 มีตลาดในหมู่บ้าน 37,890 แห่ง มากกว่าที่มีอยู่ในปี 1965 อย่างมาก ในเวลาเดียวกันตลาดเสรีที่ทำการขายผลผลิตจากฟาร์มและผลผลิตงานปลีกละเลาะได้ถูกเปิดขึ้นใหม่ หรือถูกจัดตั้งขึ้นในเมืองขนาดใหญ่และขนาดกลาง ในปี 1980 มีตลาดเหล่านี้ถึง 2,919 แห่ง [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 319.]

3. อุปทานที่เพิ่มขึ้นของสินค้า

นับตั้งแต่การก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน อุปทานของสินค้าได้เพิ่มขึ้นด้วยการพัฒนาของการผลิตอุตสาหกรรมและการเกษตร

3.1 การเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอของปริมาณการขายปลีก ในปี 1980 ปริมาณของการขายปลีกทั้งหมดมีจำนวน 214 พันล้านหยวน เป็น 15.2 เท่าของจำนวน 14.05 พันล้านหยวนของปี 1949 จำนวนนี้รวมถึงการขายปลีกของพวกชาวนาแก่ประชาชนที่อยู่นอกสาขาการเกษตร ปริมาณการขายปลีกเพิ่มขึ้นปีละ 9% ในปี 1949 ชาวจีนแต่ละคนได้ทำการซื้อสินค้ามีมูลค่าโดยเฉลี่ย 25.7 หยวน (รวมทั้งปัจจัยการผลิตในการเกษตร) ในขณะที่ตัวเลขในปี 1980 คือ 219 หยวน ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้น 8.4 เท่าหรือเพิ่มขึ้นปีละ 7% ปริมาณการขายปลีกในปี 1980 มากกว่าปริมาณทั้งหมดสำหรับช่วงแผนห้าปีฉบับแรก (205.6 พันล้านหยวน) ถึง 8.4 พันล้านหยวน สำหรับแต่ละปีของช่วง 4 ปีจาก 1977-1980 ปริมาณได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 20 พันล้านหยวนต่อปี การขายปลีกได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 4 ปีเหล่านี้ คือเพิ่มขึ้น 12.6 พันล้านหยวนในปี 1978 24.1 พันล้านหยวนในปี 1979 และ 34 พันล้านหยวนในปี 1980 การเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นนี้ไม่เคยได้ยืนมาก่อนระหว่างช่วง 1949-1977 ความสำเร็จดังกล่าวเนื่องมาจากการตัดสินใจ

ตาราง 1 การเพิ่มขึ้นในปริมาณการขายปลีก, 1949-80

ปี	ปริมาณการขายปลีกทั้งหมด (พันล้านหยวน)	เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (พันล้านหยวน)	เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (%)
1949	14.05		
1952	27.68	4.25	18.1
1957	47.42	1.32	2.9
1965	67.03	3.21	5.0
1970	85.80	5.65	7.0
1975	127.11	10.75	9.2
1977	143.28	9.34	7.0
1978	155.86	12.58	8.8
1979	180.00	24.14	15.5
1980	214.00	34.00	18.9

หมายเหตุ : ตัวเลขเหล่านี้รวมถึงการขายปลีกของพวกชาวนาให้แก่ประชาชนนอกสาขาการเกษตร

ที่มา : Hu Gengkang and Others, 1984, p. 321.

นโยบายที่สำคัญและมาตรการพิเศษต่าง ๆ ที่ยอมรับเอามาใช้โดยพรรคและรัฐบาลเพื่อขยายการผลิตสินค้า เพิ่มอุปทานสินค้า และเพิ่มอำนาจซื้อของประชาชน

ตาราง 1 แสดงการเพิ่มขึ้นในปริมาณของการขายปลีกในช่วงเวลาต่าง ๆ นับแต่ปี 1949

3.2 การเพิ่มขึ้นในสินค้าทุกชนิด ปริมาณการขายปลีกทั้งหมดของจีนประกอบด้วยสินค้า 2 ประเภท คือ สินค้าบริโภค และปัจจัยการผลิตของฟาร์ม จากการเปรียบเทียบตัวเลขสินค้าบริโภคปี 1952 และ 1980 พบว่าการขายปลีกในเครื่องบริโภคได้เพิ่มขึ้น 72.13 พันล้านหยวน นั่นคือเพิ่มขึ้น 6.3 เท่าโดยมีอัตราเพิ่มปีละ 6.8% จำนวนที่ใช้ซื้อเสื้อผ้าได้เพิ่มขึ้น 36.3 พันล้านหยวน หรือ 8.1 เท่า เฉลี่ยเพิ่มปีละ 7.8% จำนวนที่ใช้ซื้อรายการต่าง ๆ ในครัวเรือนและส่วนตัวได้เพิ่มขึ้น 33.5 พันล้านหยวน หรือ 7.1 เท่า เฉลี่ยเพิ่มปีละ 7.2% และจำนวนที่ใช้ซื้อเชื้อเพลิงได้เพิ่มขึ้น 5.54 พันล้านหยวน หรือ 7.4 เท่า เฉลี่ยเพิ่มปีละ 7.4 เท่า ในจำนวนยอดขายปลีกสินค้าบริโภคทั้งหมด ปรากฏว่าการใช้จ่ายซื้อเครื่องบริโภคได้ลดลงจาก 54.4% ในปี 1952 เป็น 49.7% ในปี 1980 ในขณะที่การใช้จ่ายซื้อเสื้อผ้าและรายการเครื่องใช้ในครัวเรือนและส่วนบุคคล ได้เพิ่มขึ้นจาก 20.3% และ 21.9% เป็น 24% และ 22.6% ตามลำดับ [Hu Gengkang and Others, 1984, pp. 320 – 321.]

การขายสินค้าบริโภคชนิดต่าง ๆ ในปีที่เลือกและจำนวนร้อยละปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 การขายปลีกของสินค้าบริโภค, 1952—1980 (พันล้านหยวน)

ปี	ปริมาณ การขายปลีก สินค้าบริโภค	เครื่องบริโภค	เสื้อผ้า	เครื่องใช้ใน ครัวเรือนและ ส่วนบุคคล	เชื้อเพลิง
1952	25.09	13.65 (54.4%)	5.08 (20.3%)	5.5 (21.9%)	0.86 (3.4%)
1957	42.84	22.78 (53.2%)	8.26 (19.3%)	9.96 (23.2%)	1.84 (4.3%)
1965	57.71	31.45 (54.5%)	11.25 (19.5%)	12.01 (20.8%)	3.0 (5.2%)
1970	71.18	37.3 (52.4%)	17.02 (23.9%)	13.44 (18.9%)	3.42 (4.8%)
1975	102.14	53.08 (52%)	21.94 (21.5%)	22.27 (21.8%)	4.85 (4.7%)

ปี	ปริมาตร การขายปลีก สินค้าบริโภค	เครื่องบริโภค	เสื้อผ้า	เครื่องใช้ใน ครัวเรือนและ ส่วนบุคคล	เชื้อเพลิง
1977	115.25	59.85 (51.9%)	25.59 (22.2%)	24.73 (21.5%)	5.08 (4.4%)
1978	123.38	62.78 (50.9%)	27.85 (22.6%)	27.43 (22.2%)	5.32 (4.3%)
1979	142.85	71.75 (50.2%)	33.92 (23.8%)	31.53 (22.1%)	5.65 (4.0%)
1980	172.5	85.76 (49.7%)	41.37 (24 %)	38.97 (22.6%)	6.4 (3.7%)

หมายเหตุ : ตัวเลขเหล่านี้ไม่รวมการขายปลีกของพวกชาวนาให้แก่ประชาชนนอกสาขาการเกษตร
ที่มา : Hu Gengkang and Others, 1984, p. 322.

3.3 อุปทานที่ดีขึ้นของเครื่องบริโภค ในปี 1980 บุคคลแต่ละคนได้ใช้จ่ายซื้อเครื่องบริโภคโดยเฉลี่ย 87.5 หยวน หรือเป็น 3.7 เท่าของจำนวน 23.7 หยวนที่ใช้ในปี 1952 ชาวนาจีน 800 ล้านคน ส่วนใหญ่ผลิตอาหารเพียงพอเลี้ยงตนเอง ในนครต่าง ๆ อุปทานธัญพืชและน้ำมันพืชได้ถูกปันส่วนในจำนวนที่คงที่โดยเปรียบเทียบมาเป็นเวลานาน อุปทานเนื้อหมู ไข่สด น้ำตาล และเหล้าและไวน์มีมากขึ้น หลังจากที่สินค้าเหล่านี้มีอุปทานที่ขาดแคลนมาเป็นเวลานาน ถึงปี 1979 การปันส่วนเนื้อหมูได้ถูกยกเลิกตลอดทั่วทั้งประเทศ การบริโภคเนื้อหมูต่อหัวปี 1980 คือ 28.7 กิโลกรัมในนครปักกิ่ง 27.85 กิโลกรัมในเซี่ยงไฮ้ 24.6 กิโลกรัมในเทียนสิน และกว่า

ตาราง 3 อุปทานของเครื่องบริโภค บุหรี่ เหล้าและไวน์, 1980 เทียบกับ 1952

รายการ	หน่วย	การขายปลีก ปี 1952	การขายปลีก ปี 1980	ปี 1980 เพิ่ม กว่าปี 1952	การเพิ่มขึ้น (%)
เนื้อหมู	1,000 ตัว	34,425	130,000	95,575	277.6
ไข่สด	1,000 กก.	1,322.5	6,075	4,752.5	359.4
น้ำตาล	1,000 ตัน	471	3,635	3,164	671.8
บุหรี่ยี่	1,000 หีบ	2,465	15,932	13,467	546.3
เหล้าและไวน์	1,000 ตัน	646	3,342	2,696	417.3

ที่มา : Hu Gengkang and Others, 1984, p. 323.

15 กิโลกรัมในเมืองขนาดกลางและขนาดเล็ก จำนวนเหล่านี้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปีที่ผ่าน ๆ มาอย่างมาก

3.4 การเปลี่ยนแปลงในการใช้จ่ายซื้อเสื้อผ้า ในปี 1980 การใช้จ่ายซื้อเสื้อผ้าต่อหัวคือ 42.4 หยวน เพิ่มขึ้นถึง 376.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 8.9 หยวนในปี 1952 ผ้าฝ้ายได้ถูกปันส่วนมาเป็นเวลานานและการซื้อของแต่ละคนก็ยังคงคงที่มากพอใช้ ผ้าใยสังเคราะห์และผ้าผสมโพลีเอสเตอร์ซึ่งไม่ถูกปันส่วนและไม่เคยมีในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีความสำคัญขึ้นในการผลิตผ้าสำหรับชาวจีน ในปี 1980 การขายผ้าทั้ง 2 ชนิดนี้เป็น 32 เท่า และ 87 เท่า เมื่อเทียบกับในปี 1952 การขายผ้าที่ทำจากขนสัตว์แท้ ใหม ผ้าขนแกะถัก (ไหมพรม) และ รองเท้าหนังในปี 1980 มากกว่าการขายในปี 1952 อย่างน้อย 10 เท่า ถึงแม้ว่าจำนวนผ้าฝ้ายที่มีสำหรับการปันส่วนไม่ได้เพิ่มขึ้น แต่อุปทานของผ้าใยสังเคราะห์และผ้าผสมโพลีเอสเตอร์ซึ่งจำเป็นต้องใช้คลุมผ้าบังหรือไม่ต้องใช้ ได้เพิ่มการขายของสิ่งทอ ในปี 1980 ผ้าฝ้ายจำนวน 7.19 พันล้านเมตรได้ถูกขายตลอดทั่วประเทศโดยเฉลี่ย 7.4 เมตรต่อคน ในขณะที่ในปี 1976 ตัวเลขคือ 6.85 พันล้านเมตร โดยเฉลี่ย 7.3 เมตรต่อคน และได้มีความหลากหลายและสีมากขึ้น รวมทั้งคุณภาพก็ถูกปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างมาก ถึงแม้ว่าอุปทานของสินค้าเหล่านี้ได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่ก็ยังคงขาดแคลนอุปสงค์ อันนี้เนื่องมาจากรายได้เพิ่มขึ้นและคนส่วนใหญ่โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวก็กระตือรือร้นที่จะสวมเสื้อผ้าที่ดีกว่า

การเปลี่ยนแปลงในการขายปลีกสินค้าสำคัญบางชนิดปรากฏอยู่ในตารางข้างล่างนี้

ตาราง 4 การขายปลีกของผ้าและรองเท้าชนิดที่สำคัญ, 1980 เทียบกับ 1952

รายการ	หน่วย	การขายปลีก ปี 1952	การขายปลีก ปี 1980	ปี 1980 เพิ่ม กว่าปี 1952	การเพิ่มขึ้น (เท่า)
ผ้าใยสังเคราะห์	ล้านเมตร	40 (ตัวเลข ปี 1962)	1,280	1,240	32
ผ้าผสมโพลีเอสเตอร์	ล้านเมตร	150 (ตัวเลข ปี 1973)	1,440	1,290	9.6
ผ้าขนแกะ	1,000 เมตร	3,626	142,210	138,584	39.2
ผ้าไหม	1,000 เมตร	30,923	441,590	410,667	14.3
ไหมพรม	1,000 กก.	1,632	44,710	43,078	27.4
รองเท้าหนัง	1,000 คู่	13,567	169,240	155,673	12.5

ที่มา : Hu Genggang and Others, 1984, p. 325.

3.5 สินค้านำบริโภคคงทน ในปี 1980 บุคคลแต่ละคนได้ใช้จ่ายโดยเฉลี่ย 39.7 หยวน สำหรับรายการเครื่องใช้ในครัวเรือนและส่วนบุคคล คิดเป็น 5.1 เท่าของจำนวน 9.6 หยวนที่ใช้ในปี 1952 การขายสินค้านำบริโภคที่คงทนถาวรได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รถจักรยาน นาฬิกาข้อมือ และจักรเย็บผ้าได้ถูกขายในปี 1980 มากกว่าในปี 1952 เป็นจำนวน 35 เท่า 65 เท่า และ 7.5 เท่า ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มขึ้นอย่างมากในการขายกล้องถ่ายรูป วิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องคำนวณ ตู้เย็น พัดลมไฟฟ้า และเครื่องซักผ้า จีนได้เริ่มผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ในปี 1958 และผลผลิตได้มีจำนวนถึง 2.49 ล้านเครื่องในปี 1980 ในปี 1980 มีการขายเครื่องรับโทรทัศน์จำนวนรวม 3 ล้านเครื่องซึ่งรวมถึงโมเดลที่นำเข้ามาด้วย และมากกว่ายอดขายใน 1976 ถึง 12.9 เท่า

ในนครปักกิ่งทุก 3 ครอบครัวมีเครื่องรับโทรทัศน์ 1 เครื่อง 99% ของครอบครัวที่อยู่ในเมืองจริง ๆ และ 70% ของครอบครัวที่อยู่ชานเมือง มีเครื่องรับวิทยุของตนเอง การเพิ่มขึ้นในการขายของสินค้านำบริโภคที่คงทนบางอย่างปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 การขายสินค้านำบริโภคถาวร, 1980 เทียบกับ 1952

รายการ	หน่วย	การขายปลีก ปี 1952	การขายปลีก ปี 1980	เพิ่มขึ้นมาก กว่าปี 1952	เพิ่มขึ้น (เท่า)
จักรเย็บผ้า	1,000	100	6,650	6,550	66.5
รถจักรยาน	1,000	335	11,860	11,525	35.4
นาฬิกาข้อมือ	1,000	385	25,340	24,955	65.8
เครื่องรับวิทยุ	1,000	20	26,420	26,400	1,321
เครื่องรับโทรทัศน์	1,000	2	3,640	3,638	1,820

(ตัวเลขปี 1967)

ที่มา : Hu Genggang and Others, 1984, p. 327.

4. เสถียรภาพขั้นพื้นฐานของราคาตลาด

นับตั้งแต่ปี 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนและรัฐบาลประชาชนได้ดำเนินนโยบายอย่างมั่นคงในการรักษาเสถียรภาพของราคาตลาด โดยการรักษาระดับราคาขายปลีกทั่วไปให้คงที่ ในขณะที่เดียวกันก็ทำการปรับราคารายการแต่ละรายการซึ่งเกินสมควรอย่างชัดเจน

4.1 การรักษาเสถียรภาพของราคาขั้นพื้นฐาน ภายหลังจากก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนในปี 1949 นายธนาคารเอกชนและนักเก็งกำไรได้ประโยชน์จากความยุ่งยากทางเศรษฐกิจ

และการเงินชั่วคราวของประเทศในการเก็บสินค้าและวัสดุต่าง ๆ ไว้เฉย ๆ รัฐบาลประชาชน จึงได้ใช้มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อกำจัดพวคนายทุนที่แหกกฎเหล่านี้ และได้ทำให้ราคาตลาดมีเสถียรภาพ ถ้าดัชนีราคาขายส่งสำหรับเดือนมีนาคม 1950 กำหนดให้เป็น 100 ดังนั้น ดัชนีราคาของเดือนธันวาคม ปี 1950 1951 และ 1952 เป็น 85.4 96.6 และ 90.6 ตามลำดับ ในช่วง 30 ปีหรือกว่านั้นราคาได้คงที่ ถ้าดัชนีราคาขายปลีกทั่วไปสำหรับปี 1950 กำหนดให้เป็น 100 ดังนั้นดัชนีสำหรับปี 1952 1957 1977 และ 1980 เป็น 112.2 121.3 131.9 และ 146.9 ตามลำดับ ถ้าดัชนีราคาขายปลีกถูกกำหนดเป็น 100 สำหรับปี 1952 ดัชนีปี 1980 แสดงการเพิ่มขึ้น 31.4% ซึ่งก็หมายความว่ามีการเพิ่มขึ้น 1% ในแต่ละปีของช่วง 28 ปี

ในการจัดทำงบประมาณ รัฐบาลประชาชนยึดมั่นต่อนโยบายการสมดุลรายรับ และรายจ่ายในขณะเดียวกันก็ทำการสะสมส่วนเกินจำนวนน้อย อันนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการรักษาเสถียรภาพของราคา ในเวลาเดียวกันรัฐบาลก็พยายามที่จะสมดุลรายรับธนาคาร ด้วยการจ่ายและอุปทานตลาดด้วยอุปสงค์ อันนี้ก็มีความสำคัญเช่นกันสำหรับการรักษาเสถียรภาพของราคา

สำหรับช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมาหรือกว่านั้น รัฐบาลประชาชนได้รักษาไว้ซึ่งการควบคุมจากส่วนกลางเหนือราคาสินค้าต่าง ๆ ราคาซื้อของรัฐ และราคาขายสินค้าสำคัญ จำต้องถูกอนุมัติโดยสภาแห่งรัฐและแผนกควบคุมราคาของสภาแห่งรัฐ รัฐบาลประชาชนทุกระดับ รวมทั้งวิสาหกิจอุตสาหกรรมและการค้าต่าง ๆ จำต้องปฏิบัติตามนโยบายราคาของรัฐบาลอย่างเข้มงวด ซึ่งเป็นหลักประกันที่สำคัญสำหรับราคาที่จะคงไว้ซึ่งเสถียรภาพ

อย่างไรก็ตาม การขาดดุลงบประมาณและการขาดแคลนสินค้าอย่างร้ายแรง ก็ได้เกิดขึ้นในบางปี เหตุการณ์เหล่านี้ได้ก่อให้เกิดผลในการเพิ่มขึ้นในราคาสินค้าต่าง ๆ ในกรณีเช่นนี้รัฐบาลประชาชนได้นำเอามาตรการต่าง ๆ มาใช้ อาทิ การเพิ่มรายรับ การตัดทอนรายจ่าย การส่งเสริมการผลิตสินค้า และการควบคุมการซื้อที่ทำกันมา เพื่อบรรลุลความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย และเพื่อรักษาราคาให้คงที่

4.2 การปรับราคา ในจีนเก่า ปกติแล้วได้มีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างราคาสินค้าอุตสาหกรรมและราคาสินค้าเกษตร ภายหลังจากก่อตั้งของจีนใหม่ราคาซื้อของผลผลิตจากฟาร์มและผลผลิตงานปลีกลอยได้เพิ่มขึ้นหลายครั้ง และราคาของปัจจัยการผลิตของฟาร์มได้ลดต่ำลง ราคาขายสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ประจำวันโดยทั่วไปถูกรักษาไว้ให้คงที่ อันนี้ได้ทำให้ความแตกต่างระหว่างราคาผลผลิตอุตสาหกรรมและผลผลิตการเกษตรแคบลง

ถ้าราคาซื้อสำหรับผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกล้อยในปี 1950 กำหนดเป็น 100 ดังนั้นราคาสำหรับปี 1978 เป็น 207.4 ถ้าราคาขายสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ประจำวันในเขตชนบทในปี 1950 กำหนดเป็น 100 ดังนั้นราคาสำหรับปี 1978 เป็น 109.8 ความแตกต่างของราคาในปี 1978 ได้ลดลง 49.5% เทียบกับปี 1950 ในเดือนมีนาคม สภาแห่งรัฐได้ตัดสินใจค่อย ๆ เพิ่มราคาซื้อผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกล้อยที่สำคัญ 18 รายการขึ้น 24.8% การเพิ่มราคานี้หมายถึงการที่ชาวนาเฉพาะในปีนั้นมีรายได้เพิ่มขึ้นกว่า 7 พันล้านหยวน โดยเฉลี่ย 7 หยวนต่อคน [Hu Gengkang, 1984, p. 329.] ดังนั้น เพื่อให้แผนการต่าง ๆ สามารถดำเนินการในการจัดการอย่างเหมาะสมและเหนี่ยวรั้งการเก็งกำไรภายหลังจากเพิ่มขึ้นของราคานี้ สภาแห่งรัฐได้ตัดสินใจในวันที่ 1 พฤศจิกายน 1979 ทำการปรับราคาขายเนื้อหมู ไช้สด และเครื่องบริโภคที่มีใช้อาหารอื่น ๆ อีก 6 ชนิด ให้สูงขึ้น แต่ราคาขายธัญพืช น้ำมันพืช และสินค้าจำเป็นประจำวันอื่น ๆ ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง และการขาดทุนใด ๆ ถูกชดเชยโดยเงินช่วยเหลือของรัฐ (state subsidies) สภาแห่งรัฐยังตัดสินใจให้เงินช่วยเหลือเดือนละ 5 หยวนแก่คนงานและสมาชิกกลุ่มทำงานทุกคน (รวมทั้งลูกมือฝึกหัดและผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว) เพื่อชดเชยการเพิ่มราคา

4.3 มาตรการต่าง ๆ ในการรักษาเสถียรภาพของราคา ภายหลังการเพิ่มในปี 1979 ในราคาซื้อของผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกล้อย 18 รายการ ราคาโรงงานของถ่านหิน น้ำมัน และผลผลิตอุตสาหกรรมและแร่ธาตุ 2-3 ชนิด และราคาขายเครื่องอุปโภคที่มีใช้อาหาร 8 ชนิดแล้ว ดัชนีราคาขายปลีกของชาติในเดือนธันวาคม 1979 ได้สูงกว่าในเดือนธันวาคม 1978 ถึง 5.8% บางวิสาหกิจได้เพิ่มราคาของตนอย่างเห็นได้ชัด ด้วยเหตุนี้ในวันที่ 7 ธันวาคม 1980 สภาแห่งรัฐจึงได้ออก a “Circular on Strictly Controlling Commodity Prices and Straightening Out Negotiated Prices” กรอบได้กำหนดว่า เริ่มตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม ผลผลิตอุตสาหกรรมและการเกษตร ที่ซึ่งราคาถูกกำหนดโดยรัฐ จำเป็นต้องถูกขายทั้งหมดในราคาเหล่านั้นและจำต้องไม่เพิ่มขึ้น รัฐบาลท้องถิ่นได้ยอมรับเอามาตรการส่วนใหญ่ไปใช้เพื่อบังคับให้เป็นไปตามการตัดสินใจนี้

ถึงปี 1980 ราคาสินค้าต่าง ๆ โดยพื้นฐานได้คงที่ (ระดับทั่วไปของราคาขายปลีกได้เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา 6%) การเพิ่มขึ้นของราคาที่มาเกินไปได้สิ้นสุดลง และขอบเขตสำหรับราคาที่ซื้อขายได้ (negotiated prices) ได้ถูกลดลง ในช่วง 4 เดือนสุดท้ายของปี 1980 สภาแห่งรัฐได้ทำการปรับเปลี่ยนจุดเน้นสำคัญของเศรษฐกิจของชาติ และได้ตัดสินใจตัดทอนการก่อสร้างทุน ควบคุมการใช้จ่ายทางการเงินอย่างเข้มงวด และปรับปรุงการจัดการเงินสด

และสินเชื่อในธนาคารต่าง ๆ เพื่อจัดการขาดดุลการเงินและเห็นยวรั้งภาวะเงินเฟ้อ สิ่งนี้จำเป็น
อย่างยิ่งต่อการประกันความมีเสถียรภาพของราคา

5. การปฏิรูประบบการค้า

ระบบการค้าที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันของจีนได้ก่อตั้งขึ้นภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐ
ประชาชนในปี 1949 สาระส่วนใหญ่มีลักษณะตรงกับหลักการของสังคมนิยม อย่างไรก็ตาม
ระบบนี้ก็มีจุดอ่อนที่ร้ายแรง ซึ่งเป็นผลมาจากความผิดพลาดอันยาวนานของฝ่ายซ้ายหัวรุนแรง
ในความพยายามต่าง ๆ ที่จะปิดเศรษฐกิจที่ใช้สินค้าไปอีกทางหนึ่งและการละเลยการหมุนเวียน
ของสินค้า

ความบกพร่องหรือจุดอ่อนส่วนใหญ่ปรากฏชัดในแนวทางต่าง ๆ ดังนี้ คือ

(1) สินค้าจำนวนมากเกินไปที่อยู่ภายใต้การซื้อและการขายตามแผน และถูกควบคุม
ด้วยความเข้มงวดเกินไป

(2) องค์กรของการควบคุมเป็นการผูกขาดโดยแท้จริง และมีช่องทางการจำหน่ายน้อย
เกินไป

(3) สินค้าที่ถูกจำหน่ายตามแนวของเขตการปกครองและการแบ่งแยกเมืองจากชนบท
แผนกหนึ่งจากอีกแผนกหนึ่ง และเขตหนึ่งจากอีกเขตหนึ่ง เป็นสาเหตุของการเคลื่อนย้ายสินค้า
ที่วุ่นวายโดยไม่จำเป็น อันเป็นผลให้ต้นทุนสูงและผลตอบแทนที่ได้ต่ำ

(4) การจัดการของวิสาหกิจการค้าต่าง ๆ โดยวิธีการบริหารยังหมายถึงกลุ่มทำงาน
มักขาดการจูงใจทางเศรษฐกิจและความกระตือรือร้นสำหรับงานของพวกเขา ด้วยเหตุนี้
เพื่อทำตามความจำเป็นของการพัฒนาสังคมนิยมให้ทันสมัย จีนจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่
ของระบบการค้าที่ใช้อยู่

การปฏิรูปนี้ยังคงอยู่ในขั้นตอนของการสืบสาว การศึกษา และประสบการณ์ที่ถูก
ควบคุม

5.1 การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการค้าและการพัฒนาความหลากหลายของสาขาเศรษฐกิจ
ต่าง ๆ ภายหลังความสำเร็จสมบูรณ์ของการแปลงรูปเป็นสังคมนิยมของอุตสาหกรรมและ
การค้าของเอกชนในปี 1956 แล้ว นโยบายที่ไม่สมควรได้ถูกยอมรับมาใช้เพื่อจำกัดการดำเนินงาน
ของร้านและกลุ่มสหกรณ์ซึ่งตั้งอยู่บนฐานของกรรมสิทธิ์รวมหมู่ และธุรกิจปัจเจกชนได้ถูกเลือก
ปฏิบัติ ในปี 1957 มีร้านและกลุ่มสหกรณ์จำนวน 790,000 แห่งในประเทศ ทำการจ้างงาน

1.98 ล้านคน ถึงสิ้นปี 1979 มีร้านและกลุ่มสหกรณ์ดังกล่าวเพียง 82,000 แห่ง ทำการจ้างงาน 1.08 ล้านคน [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 331.]

ด้วยประสบการณ์และบทเรียนที่ผ่านมาในอดีตและการคำนึงถึงแนวโน้มใหม่ ๆ ของการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ตัดสินใจใช้นโยบายการขยายหน่วยการค้ารวมหมู่อย่างแข็งขัน และการฟื้นตัวและการพัฒนาธุรกิจปัจเจกชนอยู่บ้าง ในขณะที่เดียวกันก็กำลังพัฒนาองค์การการค้าของรัฐเพื่อที่จะสร้างระบบการค้า ซึ่งการค้าของรัฐ (เสาหลักสำคัญ) ถูกขยายขึ้นโดยสาขาเศรษฐกิจอื่น ๆ

หน่วยการค้ารวมหมู่ส่วนใหญ่จัดการการค้าขายปลีกและดำเนินการภัตตาคาร ร้านซ่อมเครื่องจักร และกิจการบริการต่าง ๆ ทั้งในเมืองและชนบท หน่วยเหล่านี้จะถูกตั้งขึ้นในกิจการใด ๆ ซึ่งการรวมหมู่เป็นรูปแบบที่ดีที่สุดของการจัดองค์การธุรกิจ รัฐส่งเสริมการค้ารวมหมู่โดยให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นในด้านเงินกองทุน อุปทานของสินค้า และข้อกำหนดภาษี

ปัจเจกชนที่ทำการค้าปกติดำเนินกิจการภัตตาคาร ร้านซ่อมเครื่องจักรและสิ่งอื่นอันน้อยนิดบริการเล็ก ๆ หรือพวกเขาขายสินค้าจำเป็นที่ใช้ประจำวันเล็ก ๆ น้อย ๆ อาทิเช่น ของเล็ก ๆ น้อย ๆ อาหารที่รับประทานได้เร็ว และลูกกวาด พวกเขาอาจจัดตั้งร้านเล็ก ๆ หรือแผงลอยในนครและเมืองต่าง ๆ ทำการเร่ขายเครื่องใช้ต่าง ๆ ตามถนน หรือขนส่งสินค้าปริมาณน้อยระหว่างเมืองและชนบท ส่วนใหญ่พวกเขาอาศัยแรงงานของตนเอง แต่ก็ได้รับอนุญาตให้ทำการจ้างผู้อื่นได้ในจำนวนจำกัด ในกิจการที่ต้องการความชำนาญ ผู้เป็นเจ้าของแต่ละคนอาจรับเอาลูกมือฝึกหัด 1 หรือ 2 คนได้ รัฐค้ำจุนธุรกิจปัจเจกชนเหล่านี้โดยการอุปทานสินค้าและวัตถุดิบให้ และโดยการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมายของผู้เป็นเจ้าของ และการให้การชี้แนะแก่พวกเขา

พวกเขาอาจแลกเปลี่ยนสิ่งที่พวกเขามีอยู่กับสิ่งที่เขาต้องการในตลาดของหมู่บ้าน และนโยบายปัจจุบันของรัฐบาลก็คือ การเปิดและการตรวจตราดูแลตลาดหมู่บ้านดังกล่าว ผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกลอยใต้อยู่ภายใต้การซื้อของรัฐ อาจถูกขายอย่างเสรีในตลาดเหล่านี้ และส่วนเกินจากฟาร์มภายหลังการสนองโควตการซื้อของรัฐแล้ว อาจถูกขายในตลาดดังกล่าวเช่นกัน หน่วยการค้าของรัฐและของกรรมสิทธิ์รวมหมู่ยังอาจซื้อหรือขายผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกลอยในตลาดหมู่บ้านด้วย

การขายปลีกซึ่งถูกซื้อขายโดยวิสาหกิจรวมหมู่ในปี 1979 ได้สูงถึง 15.53 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้น 38.2% จากตัวเลข 11.24 พันล้านหยวนของปี 1978 ในปีเดียวกันนี้มีหน่วยการค้า

รวมหมู่ในระดับอำเภอและสูงกว่านั้น มากกว่าในปี 1978 ถึง 58% ธุรกิจปัจเจกชนได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ในเซินหยาง มณฑลเหอหนาน ในปี 1978 มีจำนวนเพียง 59 และได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,700 ในปี 1979

การขายปลีกโดยธุรกิจปัจเจกชนได้สูงถึง 430 ล้านหยวนในปี 1979 เพิ่มขึ้น 104.8% จากตัวเลข 210 ล้านหยวนของปี 1978 ตลาดเสรีไม่เพียงถูกเปิดตลอดทั่วเขตชนบท แต่ยังสามารถเปิดใน 208 นครด้วย ถึงปี 1980 จำนวนตลาดเสรีในเมืองสำหรับผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกย่อยมีมากกว่า 2,900 แห่ง [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 333.]

การเปิดตลาดดังกล่าวด้วยการเพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่ขายมีผลให้ราคาซื้อขายในตลาดลดลง ระดับราคาโดยทั่วไปในตลาดเหล่านี้ในปี 1979 สูงกว่าที่ถูกระบุโดยรัฐอย่างหยาบ ๆ 35% หรือ 1.5% น้อยกว่าความแตกต่างในปี 1978 และในปี 1980 ความแตกต่างได้ถูกลดลงอีกครั้งหนึ่ง 1.8% ระหว่างปี 1979—1980 สัดส่วนของการขายปลีกที่ถูกซื้อขายโดยการค้ารวมหมู่และการค้าปัจเจกชนได้เพิ่มจาก 9.1% เป็น 13% ตามสภาพการณ์ที่เป็นจริงด้วยเหตุนี้จึงได้ยอมรับเอาระบบการค้าซึ่งเศรษฐกิจหลาย ๆ รูปแบบรวมกันโดยมีการค้าของรัฐเป็นเสาหลักมาใช้ ระบบนี้จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและการขยายตัวของการจำหน่ายสินค้า และจะไม่นำไปสู่ “การฟื้นฟูระบบทุนนิยมขึ้นมาใหม่”

5.2 การเพิ่มช่องทางของการจำหน่าย เริ่มตั้งแต่ปี 1979 แผนกและวิสาหกิจการค้าต่าง ๆ ทุกระดับได้ดำเนินแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการเปิดช่องทางหลายฝ่ายของการจำหน่ายและการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ของการดำเนินงาน

แน่นอน การจำหน่ายสินค้าในเงินถูกจัดการผ่านการวางแผน และหลักการสังคมนิยมนี้ ปกติจะถูกส่งเสริม สินค้าที่สำคัญจำนวนหนึ่งและสินค้าที่มีอุปทานขาดแคลนจะยังคงถูกจำหน่ายตามแผน ณ ราคาที่ถูกระบุโดยรัฐ ความยุ่งยากก็คือสินค้ามากเกินไปที่อยู่ภายใต้แผนการซื้อขายและการตลาดของรัฐ และถูกควบคุมด้วยความเข้มงวดเกินไป ซึ่งหมายถึงว่าสินค้านี้สามารถได้ถูกกำหนดผ่านการวางแผนเท่านั้น

เพื่อบรรลุนโยบายตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ใช้สินค้าของเงินจึงได้ตัดสินใจที่จะลดขอบข่ายของสินค้าที่อยู่ภายใต้การควบคุมตามแผนดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบของการซื้อขายและการตลาดของสินค้า และได้ยกเลิกแนวปฏิบัติของการตลาดสินค้าทั้งหมดที่ทำผ่านแผนการค้าต่าง ๆ ได้มีการนำเอา 4 รูปแบบของการซื้อขายสินค้าอุตสาหกรรม (การซื้อขายผูกขาด การซื้อขายตามแผน การออกไปสั่งซื้อ และการซื้อแบบ

เลือกซื้อ) และ 3 รูปแบบของการซื้อสินค้าจากฟาร์ม (การซื้อผูกขาด การซื้อตามที่กำหนด และการซื้อโดยการเจรจา) มาใช้ โดยขึ้นอยู่กับความสำคัญของสินค้าที่มีต่อเศรษฐกิจของชาติ และอาชีพของประชาชน และขึ้นอยู่กับอุปทานและอุปสงค์ วัตถุประสงค์ของการทำเช่นนี้ เพื่อให้บทบาทเสริมของข้อบังคับการตลาดได้มีบทบาทเต็มที่ภายใต้การชี้นำของแผนของรัฐ

ในอดีตตามที่อ้างแล้ว เอเยนซีขายส่งของจีนส่วนใหญ่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยแผนกปกครองต่าง ๆ และสินค้าส่วนมากถูกจัดสรรและถูกส่งมอบในทางเดียวกัน เอเยนซีปกครองทุกระดับได้ทำการจำหน่ายสินค้าโดยพาหะของฝ่ายปกครอง ซึ่งก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกลางมากเกินไป การจำหน่ายที่ไม่ราบรื่นและอุปสรรคต่าง ๆ ระหว่างท้องถิ่นที่ต่างกัน อันนี้เป็นภาพสะท้อนของเศรษฐกิจที่ใช้สินค้าที่ด้อยพัฒนาในจีน การเปลี่ยนแปลงจะต้องดำเนินไปตามแนวต่อไปนี้ คือ

(1) การยกเลิกข้อจำกัดที่ไม่สมเหตุผลที่เกิดจากแผนกและเครื่องผูกมัดของฝ่ายปกครอง และเปิดช่องทางของการจำหน่ายให้มากขึ้น สำหรับสินค้าที่นอกเหนือจากที่อยู่ภายใต้การควบคุมตามแผนซึ่งถูกจำหน่ายตามแนวของฝ่ายปกครองที่ตั้งขึ้น วิสาหกิจการขายส่งและการขายปลีก อาจเลือกผู้อุปทานของตนเองตามกระแสเศรษฐกิจที่สมเหตุผล

(2) การปรับเปลี่ยนเอเยนซีขายส่งและการนำเอารูปแบบต่าง ๆ ของการรวมกันมาใช้ การส่งเสริมวิสาหกิจที่รวมกัน (associated enterprises) ได้ถูกจัดการในขอบเขตทางเศรษฐกิจขนาดต่าง ๆ ตามหลักการผลประโยชน์ร่วมกัน บริษัทเหล่านี้ซึ่งถูกชี้นำและจัดการโดยคณะกรรมการจัดการหรือคณะของผู้อำนวยการ (a board of director) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหุ้นส่วน อาจดำเนินงานตามกฎหมายของรัฐ

(3) การกำหนดขอบเขตของบทบาทของเมืองใหญ่ ๆ ในฐานะเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ศูนย์กลางการค้าคาดว่าถูกจัดตั้งขึ้นในเซี่ยงไฮ้ เทียนสิน เซนหยาง วูฮั่น กวางโจว จุงกิง และซีอาน เพื่ออำนาจการแลกเปลี่ยนสินค้า ในปี 1980 กระทรวงการค้าได้จัดตั้งศูนย์กลางการค้าของสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ประจำวัน บนฐานของการทดลองในซูโจว มณฑลเกียงซู The All-China Federation of Supply and Marketing Cooperative ได้จัดตั้งสถานีศูนย์กลางสำหรับการค้าสินค้าประเภทที่ 3 ใน Zhengzhou มณฑลเหอหนัน เพื่อหาประสบการณ์ในสาขานี้ โครงสร้างดังกล่าวนี้จะยิ่งช่วยส่งเสริมการจัดองค์กรการจำหน่ายสินค้าที่สมเหตุผล

(4) การพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ของการดำเนินงาน รวมถึงการจัดตั้งตลาดขายส่งสำหรับสินค้าเล็กน้อย (small commodities) ในทุกเมืองขนาดใหญ่และขนาดกลาง และการจัดตั้งและการขยายตัวของทรัสต์และบริษัทการค้าเพื่อเข้าทำกิจการนายหน้าขายของในสินค้า

อุตสาหกรรม รัฐบาลวางแผนที่จะเพิ่มจำนวนร้านค้าที่ทำการค้าทั้งการค้าส่งและการค้าปลีก เพื่อช่วยหน่วยการค้ารวมหมู่และธุรกิจปัจเจกชนในการได้รับอุปทาน รัฐยังได้วางแผนต่อไปอีกในการฟื้นฟูตลาดต่าง ๆ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นในช่วงหลายปี เพื่อจัดเก็บรวบรวมและทำการจำหน่ายผลผลิตจากฟาร์มและจากงานปลีกลอย และมีแผนที่จะจัดตั้งและขยายโกดังสินค้า ถึงสิ้นปี 1980 โกดังสินค้าดังกล่าวกว่า 1,900 แห่งได้ถูกฟื้นฟูขึ้นตลอดทั่วประเทศ เป็นการพิสูจน์ให้เห็นประโยชน์ในการทำให้ช่องทางของการจำหน่ายผลผลิตจากฟาร์มประเภทที่ 3 และผลผลิตงานปลีกลอยสดใสขึ้น นอกจากนี้ยังได้ช่วยการอุปทานในตลาดและส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจที่ดำเนินงานโดยคอมมูนและกองการผลิต และการเปลี่ยนไปसारพัดอย่างของเศรษฐกิจชนบท

5.3 การปรับปรุงระบบการจัดการและการขยายอำนาจการตัดสินใจของวิสาหกิจการค้า
วิสาหกิจการค้าต่าง ๆ ในจีนโดยทั่วไปถูกชี้นำและควบคุมโดยแผนกบริหารต่าง ๆ ณ ระดับต่าง ๆ และมีอำนาจที่จำกัด ด้วยเหตุนี้จึงยากมากที่จะข้นเกลียวความคิดริเริ่มและความกระตือรือร้นอย่างเต็มที่ของบุคคลผู้ซึ่งทำงานในวิสาหกิจดังกล่าว แต่ปัจจุบันได้มีการวางแผนที่จะให้พวกเขามีอิสระในการจัดการและดำเนินงาน ระบบที่ใช้อยู่ซึ่งกำหนดให้วิสาหกิจทำการส่งมอบผลกำไรของตนให้แก่รัฐ จะค่อย ๆ ถูกแทนที่โดยการจัดเก็บภาษี ดังนั้นวิสาหกิจจะมีการทำบัญชีธุรกิจที่เป็นอิสระและรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวสำหรับกำไรหรือขาดทุนของตนเอง ในช่วง 2 หรือ 3 ปีที่ผ่านมา การทดลองในการขยายอำนาจการตัดสินใจของวิสาหกิจการค้าได้ดำเนินไปด้วยผลที่ดีในบางท้องที่ ถึงสิ้นปี 1980 การทดลองดังกล่าวได้เริ่มขึ้นในวิสาหกิจการค้ากว่า 9,000 แห่ง หรือประมาณ 7% ของหน่วยที่ทำบัญชีธุรกิจเป็นอิสระ [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 337.] ในดีกรีที่ต่างกัน วิสาหกิจได้ขยายอำนาจการตัดสินใจของตนในเรื่องเกี่ยวกับการเงิน ในการดำเนินธุรกิจ และในการปฏิบัติแผน และปัจจุบันกลุ่มทำงานได้รับสิทธิที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ประสบการณ์ขั้นต้น ๆ แสดงว่าการทดลองเหล่านี้ในการปรับโครงสร้างใหม่ของระบบการค้ากำลังบ่ายหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้อง